اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

د کتاب د لوستلو دُعا

د دیني کتاب یا اسلامی سبق لوستلو نه مخکښې دا لاندې دُعا لولئ

اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ څه چه لولئ هغه به مو یاد پاتې کیږي:

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَاالْجَلَالِ وَالْاِكْرَام

ترجمه: اے الله جَلَّ جَلَالُهٗ په مونږه د عِلم او د حِکمت دروازې برسیره [یعني بیرته] کړې او په مونږه خپل رحمت رانازل کړې! اے عظمت او بزرګۍ والا!

(مستطرف ج 1 ص 40 دار الفکر بیروت)

(اول او آخر کښې یو یو ځل دُرود شریف اولولئ)

طالبِ غمِ مدینه بقیع ومغفرت

د کتاب نوم: **دَاِمام حُسین رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ کَرامات**

اول ځل: ....

تعداد: ....

ناشِر: مکتبةُ المَدینه، عالمي مدني مرکز فیضانِ مدینه، بابُ المَدینه کراچۍ.

مَدَني عرض: بل چا ته د دې رسالې د چاپ کولو اجازت نشته

کتاب اخستونکي توجّه اوکړئ

که د کتاب په طباعت کښې څه ښکاره خامي وي یا پاڼړې کمې وي یا په بائنډِنګ کښې مخکښې وروسته لګیدلي وي نو مَکْتَبَةُ الْمَدِیْنَه ته رجوع اوکړئ.

د اِمام حُسين رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ كَرامات

شيخ طريقت اَميرِ اَهلِسُنّت، بانئ دعوتِ اِسلامي حضرت علّامه، مَولانا، ابُو بِلال محمّد اِلياس عطّار قادِري، رَضَوي دَامَتۡ بَرَکَاتُھُمُ الۡعَالِیَہ دا كتاب "د اِمام حُسين رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ كَرامات" په اردو ژبه كښ ليكلې دې.

مجلسِ تراجِم (دعوتِ اسلامي) د دې كتاب په آسانه پښتو ژبه كښ د وَس مناسب د ترجَمه كولو كوشش كړې دې. كه چرې په دې ترجَمه كښ څه غلطي يا كمې، زياتي اومومئ نو ستاسو په خدمت كښ عرض دې چه مجلس تراجم ته خبر اوكړئ او د ثواب حقدار جوړ شئ.

پيشكش: مجلسِ تراجِم دعوتِ اِسلامي

برائے رابطہ:

عالمی مدنی مرکز فیضانِ مدینہ محلہ سوداگران

پرانی سبزی منڈی، باب المَدینہ کراچی، پاکستان

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 7213

Email: translation@dawateislami.net

فهرست

د اِمام حُسَین رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ګَرامات.........................1

د دُرُود شریف فضیلت...1

پیدائش مُبارك...1

په مخ مبارك انوار..3

په کوهي کښې اوبه زیاتې شوې..3

ګُستاخه کس اَس اور ته غوزار کړو..4

تور لړم وچیچو..6

د اِمامِ حُسین ګُستاخه تږې مړ شو...8

ګرامات د اِتمامِ حُجَّت یوه کړۍ وه...9

د نُور ستن او سپینې مرغۍ..10

د خَولِي بِن یَزِید دردناك انجام...12

په نیزه د پاسه د سر مُبارك تِلاوت...13

په وِینو لیکلې شوې شعر...16

د سر مبارك په ګَرامَت د راهِب قبُولِ اسلام..................................17

دِرهَم او دِینار کودنړې جوړ شو...18

سر مُبارك چرته دَفَن شو؟...21

د سر مُبارك د قبر زیارت..23

د سر مُبارك نه د سلام جواب...24

د سر مُبارك عجیبه بَرَکت..26

تکلیف ورکونکې خزنده څه دي؟..27

د سر مُبارك ځلیدل..29

د رضائے مُصطَفٰی ﷺ راز...30
د مختلفو مُشاهَدو وَضاحَت...31
د بخښنې نه د مايوسۍ لړزوونکې حِکايت...32
حُبِّ جاه و مال...39
د يزيد عبرتناك مرګ...40
د اِبنِ زِياد دردناك انجام...42
د اِبنِ زِياد په پوزه کښې مار...43
د بدو انجام بد وي...44
مُختار د نُبُوَّت دعویٰ وکړه...46
د الله تَعالٰی د پټ تدبير نه يَريدل پکار دي...48
د عاشُوراء فضائل...50
د عاشُوراء ۲۵ خُصُوصِيات...50
د "کربلا" د پينځه حُرُوفو په نِسبِت د مُحَرَّمُ الْحَرَام
او د عاشُورې د روژو ۵ فَضائل...52
د عاشُورې روژه...53
د يَهُوديانو مخالفت کوئ...53
ټول کال د سترګو د خُوګيدو او مرضونو نه حفاظت...53

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط [1]

د اِمام حُسین رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ كَرامات

شيطان كه هر څومره ناراستي درولي خو تاسو د ثواب په نِيَّت دا رِساله پوره ولولئ اِنْ شَآءَالله تعالٰی ستاسو په زړه كښ به د اَهلِبَيت (عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان) ډير زيات مَحَبَّت پيدا شي.

د دُرود شريف فضيلت

زمونږه خوږ خوږ مَدَنــي آقا صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم اِرشاد فرمائي: چه كله د زيارت ورځ راشي، الله تعالٰی فرښتې راليږي چه د هغوئي سره د سپينو زرو كاغذونه او د سرو زرو قلمونه وي هغوئي ليكي چه څوك د زيارت په ورځ او د جُمُعې په شپه په ما باندې په كثرت سره دُرُودِ پاك لوَلي. (كَنْزُ الْعُمَّال ج۱ ص۲۵۰ حديث۲۱۷٤)

صَـلُّـوْا عَـلَى الْـحَـبِـيْـب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

پيدائش مُبارك

د خوږ مَدَنــي آقا صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم خوږ نمسي، د شيرِ خُدا رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ د ځيګر ټُكره او د فاطِمه رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا د زړه ټكور سَيِّدُ الشُّهَداء، اِمامِ

عالي مُقام حضرتِ سَیِّدُنا اِمام حُسین رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ډیر د کَرامتونو خاوند وو تر دې چه د هغوئي په پیدائش مُبارك کښې هُم د هغوئي کَرامت دې. حضرت سَیِّدي عارِف بِالله نُورُ الدِّین عبدُ الرَّحمٰن جامي رَحْمَۃُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ په شَوَاهِدُ النُّبُوَّة کښې لیکي، د سَیِّدُنا اِمامِ حُسین رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ پیدائش مُبارك په خلورم شَعْبَانُ الْمُعَظَّم سن ٤ھ کښې په مدینهٔ مُنَوَّره کښې د سه شنبې [یعني د نهې] په ورځ وشو. منقول دي چه د اِمام پاك رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ د حَمْل [یعني د مور په کیده کښې] موده شپږ میاشتې وه. د حضرتِ سَیِّدُنا یَحیٰی عَلَیْہِ السَّلَام او اِمام عالي مُقام اِمام حسین رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ نه علاوه د شپږو میاشتو د حَمْل د مودې بل یو ماشوم هُم ژوندې نه دې پاتې شوې.

وَاللّٰہُ تَعَالٰی اَعلَمُ وَرَسُولُہٗ اَعْلَم عَزَّوَجَلَّ وَ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

(شَوَاهِدُ النُّبُوَّة ص ۲۲۸ مکتبةُ الحقیقة تُرکی)

مرحبا سرورِ عالم کے پسر آئے ہیں / سیدہ فاطمہ کے لختِ جگر آئے ہیں
واہ قسمت کہ چراغِ حرمین آئے ہیں / اے مسلمانو! مبارک کہ حسین آئے ہیں

مـرحـبا د خوږ نبـي پِـسـر راغلو / د سیِّده فاطِمه د زړکي سر راغلو
شمع د قِسمت داخِل شوه په حَرَمَین / مسلمانانو مبارك شه راغلو حُسین

صَـلُّـوْا عَـلَی الْـحَـبِـیْـب! صَلَّی اللہُ تَعالٰی عَلٰی مُحَمَّد

په مخ مبارک انوار

حضرتِ سَيِّدُنا علامه جامي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه فرمائي چه: د حضرتِ امامِ عالي مُقام سَيِّدُنا اِمام حسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ دا شان وو چه کله به په تِياره کښ تشريف فرما وو نو تندي مُبارك او دوارو اننګو مبارکو به ئې انوار [يعني رنړاګاني] کولې او خوا و شا ځائيونه به روښانه شو. (ايضاً ص۲۲۸)

تیری نسلِ پاک میں ہے بچہ بچہ نور کا
تُو ہے عینِ نور تیرا سب گھرانہ نور کا

ستاسو نسلِ پاك کښ دي بچي بچي د نُور
پخپله تاسو نُور ئې، ستاسو ټول اولاد دي نُور

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

په کوهي کښ اوبه زياتې شوې

حضرتِ سَيِّدُنا اِمامِ عالي مُقام اِمامِ حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ چه کله د مديني مُنَوَّرې نه د مَكّي مُكَرَّمې په طرف روان شو نو په لار کښ ئې د حضرتِ سَيِّدُنا اِبنِ مُطِيع رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه سره مُلاقات وشو. هغوئي عرض وکړو چه زما په کوهي کښ اوبه ډيرې کمې دي، برائے کرم!

د بَرَکت دُعا وکړئ. هغوئي رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ د هغه کوهي اوبه را اوغوښتلي، چه د اوبو بوقه حاضره کړې شوه نو حضرتِ سَیِّدُنا اِمامِ حُسین رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ پرې خُله مُبارکه کیښوده او اوبه ئې ترې وځښکلې او په هغې کښې ئې د خُلې مُبارکې اوبه واچولې. بیا ئې هغه بوقه [یعني هغه اوبه] بیرته کوهي ته واچولې نو د کوهي اوبه ډیرې زیاتې شوې او د ښخوا نه خوږې او خوندورې هُم شوې.

(الطبقاتُ الکُبرٰی ج۵ص۱۱۰، دار الکتب العلمیة بیروت)

باغ جنت کے ہیں بہرِ مدح خوانِ اہلبیت
تم کو مژدہ نار کا اے دشمنانِ اہلبیت

باغونه د جَنَّت دي د پاره ثناخوانِ اَهلِبَیت
تاسو ته شه اور مبارك دُښمنانِ اَهلِبَیت

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ تَعالٰی عَلٰی مُحَمَّد

گُستاخه کس اَس اور ته غوزار کړو

اِمامِ عالي مُقام حضرتِ سَیِّدُنا اِمامِ حُسین رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ د عاشُورې په ورځ یعني ۱۰ مُحَرَّمُ الْحَرَام سن ۶۱ھ د جُمُعې په ورځ کله د اِتمامِ

حُجَّت د پاره په میدانِ کربَلا کښې یزیدیانو ته **خُطبه** وئیله نو په هغه موقع د هغوئي رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ د مظلومې قافِلې د خیمې د حفاظت د پاره په کنده کښې د بل کړي اور طرف ته یو بدزبانه یزِیدي (مالِك بِن عُروه) داسې بکواس وکړو چه، "اے **حُسین**! تا د هغه ځائ د اور نه **مخکښې** دلته اور ولګوو!" "حضرتِ سَیِّدُنا اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ اُوفرمائیل "کَذَبْتَ یا عَدُوَّ الله" یعني اے د خُدائے دُښمنه! ته دروغژن ئې، آیا ته دا ګمان لرې چه **مَعَاذَالله** عَزَّوَجَلَّ زه به ګني دوزخ ته ځم!" د اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ د قافِلې یو جان نثار [یعني ځان قُربانوونکي] ځوان حضرتِ سَیِّدُنا مُسلِم بِن عوسجه رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ حضرتِ اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ته عرض وکړو: اجازت راکړئ چه د دې بدکلامه کس خُله یو تِیر اُووَلم. حضرتِ اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُاُوفرمائیل چه! زمونږ له طرفه وړومبئ حمله کول نه دي پکار او اجازت ئې ورنکړو. بیا ترې اِمام، حضرتِ سَیِّدُنا اِمام حُسین رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ د دُعا د پاره لاس پورته کړل او عرض ئې وکړو: "یا رَبِّ قَهَّار عَزَّوَجَلَّ! دا بې ادبه د جَهنَّم د اور نه مخکښې په دې دُنیا کښې هُم د اور په عذاب کښې اخته کړې." دُعا فوراً قبوله شوه او د هغه [بې ادبه

کس] د اَس ښپه په زمکه کښې موجود يو سُوري کښې ورغله او د
هغې په وجه اَس جټکه اُوخوړله او بې ادبه او ګُستاخه يزيدي د
اَس نه راغوزار شو او ښپه ئې په رِکاب [يعني پائيدان] کښې ونخښتله،
اَس په منډه شو او هغه ئې په ځان پسې راښکو او په راښکلو راښکلو
ئې د اور کندې ته غوزار کړو او هغه بدنصيبه په اور کښې داسې
وسوزيدو چه تور سکور شو. اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ سَجدهٔ شُکر
وکړه او د الله تعالیٰ حَمد ئې بيان کړو او عرض ئې وکړو چه: "يا الله
عَزَّوَجَلَّ ستا شُکر دې چه تا د اٰلِ رسُول ګُستاخه ته سزا ورکړه."

(سَوانِح کربلا ص۸۸)

اہلبیت پاک سے بے باکیاں گستاخیاں لعنۃُ اللّٰہ علیکم دشمنانِ اہلبیت

په شان د اَهلِبَيتو کښې ګستاخۍ او بيباکۍ
لَعنَةُ اللّٰهِ عَلَيْكُم دُښمنانِ اَهلِبَيت

تور لړم وچيچو

د هغه ګُستاخه او بدکلامه يزيدي د سمدستي عِبرتناك انجام نه
د عِبرت حاصلولو په ځائ يزيديانو هغه يو اِتّفاقي واقعه وګنړله او يو

بل بيباکه يزيدي داسې بکواس وکړو چه: ته د **اللہ** تعالیٰ د رَسُول صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم سره څه نِسبت لرې؟ [يعني ته د رسول صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم هيڅ هُم نه ئې] دا ئې چه واوريدل د اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ زړه ته سخت تکليف ورسيدو، خفه شو او دُعا ئې وکړه چه: "يا **اللہ** دا بد ګُفتاره په خپل عذاب کښې ګرفتار کړې." د دُعا اثر فوراً ښکاره شو او هغه بکواسي ته د قضائے حاجَت [يعني د اودس ماتولو] ضرورت پيښ شو او فوراً د اس نه کوز شو او يو طرف ته ئې منډه کړه او اودس ماتولو ته کښيناستو، **ناڅاپه يو تور لړم وچيچو، ګنده راپاڅيدو او په سخته بې قرارئ کښې ئې اخو ديخوا منډې وهلې او د ډير زيات ذِلّت سره د خپلو لښکريانو په مخکښې هغه بد زبانه مړ شو.** خو هغوئ د کانړي په شان زړه لرونکو بې شرمو دا واقعه هُم يو اِتّفاقي اَمر وګڼړله او هيڅ عِبرت ئې حاصل نه کړو. (ايضاً ص۸۹)

علی کے پیارے خاتونِ قِیامت کے جگر پارے
زمیں سے آسماں تک دھوم ہے ان کی سیادت کی

د علي او فاطِمې د زړګي سر دې
هُم په زمکه دې سردار هُم په آسمان

د اِمامِ حُسين ګُستاخه تږي مړ شو

د يزيدي فوج يو سنګدله مُزني كس اِمامِ حُسين رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ ته مخامخ راغيٍ او داسې بكواس ئې وكړو چه: "اُوګوره د فُرات درياب څنګه چپې وهي، قَسَم په خُدائے چه تا ته به د دې يو څاڅكې هُم درنكړې شي او ته به دغسې تږې هلاك شې."
سخت تږي اِمام رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ د الله تعالیٰ په بارګاه كښې عرض وكړو، 'اَللّٰهُمَّ اَمِتْهُ عَطْشَانًا' يعني "يا الله عَزَّوَجَلَّ! دې د تندې نه مړ كړې. اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ چه څنګه دُعا اوغوښتله نو فوراً د هغه بې حيا مُزني آس وَتريدو او وتښتيدو، مُزني ورپسې د نيولو د پاره منډې كړې، [په منډو منډو] ډير تږې شو، دومره سخت تږې شو چه اَلْعَطَش! اَلْعَطَش! يعني هائے تنده! هائے تنده! به ئې وئيلې خو چه كله به ئې په اوبو خُله كيښوده نو يو څاڅكې به ئې هُم نه شو څښلې تر دې چه د هُم هغه سختې تندې د د لاسه مړ شو. (سَوانِحِ كربلا ص۹۰)

ہاں مجھ کو رکھو یاد میں حیدر کا پسر ہوں — اور باغِ نبُوّت کے شجر کا میں ثمر ہوں
میں دیدۂ ہمت کیلئے نورِ نظر ہوں — پیاسا ہوں مگر ساقی کوثر کا پسر ہوں

ما یاد ساتئ زه ځوئ یم د حیدر | د باغِ نُبُوَّت د شَجَر یم زه ثَمَر
د هِمَّت د خاوندانو یمه زه نُورِ نظر | یم ترېي خو اولاد یمه د ساقئِ کوثر

کَرامات د اِتمامِ حُجّت یوه کړئ وه

خوږو خوږو اسلامي وروڼو! تاسو ولیده! د اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنۡهُ شان څومره اوچت وو. معلومه شوه چه اللّٰه تَبَارَكَ وَتَعَالٰی ته د اِمامِ پاك رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنۡهُ ګُستاخي قَطعاً نامنظوره ده، او د هغوئي رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنۡهُ ګُستاخه په دوارو جهانو کښ مردُود او رټلي شوي دي. ګُستاخانِ حُسین په دُنیا کښ هُم د دردناك انجام سره مخامخ شو. بیشکه په دي کښ غټ عِبرت دي. صدرُ الافاضِل حضرتِ علّامه مولانا سیّد محمّد نعیمُ الدِّین مُراد آبادي رَحۡمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیۡه د بعضي ګُستاخانِ حُسین د سمدستي عبرتناك بد اَنجام واقعات نقل کولو نه پس لیکي چه: فرزندِ رسول دا هُم ښودل چه د اللّٰه تعالیٰ په بارګاه کښ د هغوئي رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنۡهُ مقبولیَّت او نزدیکت او منزِلَت چه څنګه د نُصُوصِ کثِیره او مشهورو احادیثو نه ثابت دي، هُم دغسي پرې د هغوئي دا کَرامات هُم ګواه دي. د خپل فضیلت عملي طور ښودل هُم د اِتمامِ حُجَّت د سلسلې یوه کړئ وه چه که تاسو سترګي لرئ نو اوګورئ چه څوك

داسي مُستجابُ الدَّعَوات (يعني د چا چه دُعا قبليږي) دي د هغه په مقابله کښې راتلل د الله (تعالٰی) سره جنګ کول دي. د دې په انجام غور وکړئ او سم شئ خو هغه شرارتيانو د دې نه هُم عِبرت وانغستو او د دې فاني دُنيا په حِرص کښې بالکل ړانده شوي وو. (سَوانِحِ کربلا ص۹۰)

د نُور ستن او سپينې مرغۍ

د اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ د شهادت نه پس د هغوئي د **سر مُبارك** نه ګڼړ شمير کرامات ظاهر شو. د اَهلِبَيت عَلَيهِمُ الرِّضوَان د قافِلې پاتې کسان په ۱۱ **مُحَرَّمُ الْحَرَام** کُوفې ته ورسيدل او د شُهدائے کربلا مُبارك سرونه د هغوئي نه مخکښې هلته رسيدلي وو. دِ اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ **سر مُبارك** د رُسوائے زمانه يزيدي "خولي بن يزيد" بدبخته سره وو. دا مردُود د شپې کُوفې ته ورسيدو. د قَصرِ اَمارَت (يعني ګورنر هاؤس) دروازه بنده شوې وه. هغه **سر مُبارك** خپل کور ته يوړو. هغه ظالِم **سر مُبارك** په بې ادبئ سره په زمکه کيښودو او غټ لوښې ئې پرې نسکور کړو او **سر مبارك** ئې پکښې پټ کړو او خپلې ښځې نَـوار ته ئې اُووئيل چه: ما تا له د تولې زمانې دولت راوړې دې،

اُوګوره هٰغه دې د علي بِن حُسین سر ستا په کور کښې پروت دې. "هغه خفه شوه او ورته ئې اُووئیل چه: **اللّٰه** دِ تا اُووهي! خلق مال و زر راوړي او تا د فرزندِ رسول **سر مبارك** راوړې دې. په خدائے مې دِ قَسَم وي! چه زه به نوره ستا سره هیڅ کله هُم نه اوسیږم." نَـوار دا اُووئیل او د خپلې بسترې نه پاڅیدله او کوم ځائ کښې چه **سر مبارك** تشریف فرما وو راغله د هغې خوا سره کښیناستله. د هغې بیان دې: قسم په خُدائے جَلَّ جَلَالُهٗ! ما ولیدو چه یو نُور د آسمان نه مسلسل د هغه لوښي پورې د ستنې [یعني پِلـر] په شان ځلیدو او سپینې مرغۍ ترې ګیرچاپیره تاویدلـې. چه سحر شو نو خولي بِن یزید **سر مبارك** راوخستو او اِبنِ زِیاد بد کرداره له ئې یوړو.

(الکامِل فِي التّاریخ ج۳ ص٤٣٤)

بہاروں پر ہیں آج آرائشیں گلزارِ جنت کی
سُواری آنیوالی ہے شہیدانِ محبت کی

په جوبن او په ښکلا نن سپرلي دي د جَنَّت
چه سوَرلۍ دي راروانې د شهیدانِ مَحَبَّت

د خَولي بِن يَزِيد دردناک انجام

د دُنيا مَحَبَّت او د مال و زر حِرص انسان ړوند او د انجام نه بې خبره کړي. بد بخته خولي بِن يَزِيد صرف د دُنيا د مَحَبَّت په وجه په کربلا کښې [د حضرتِ سَيِّدُنا اِمامِ حُسين رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْهُ] **سر مُبارك** د تَن نه جُدا کړې وو. دا بدکِرداره هُم گرفتار کړې شو او د مُختار خوا ته راوستې شو، مختار اول د هغه څلور واړه لاس او ښپې کټ کړل، او آخر دا چه اور ته ئې غوزار کړو. دغسې د اِبنِ سعد د لښکر ټول شرارتيان ئې په قِسم قِسم عذابونو هلاك کړل. شپږ زره کُوفيان چه د حضرتِ سَيِّدُنا اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْهُ په قتل کښې شريك وو هغه مختار په قِسما قِسم عذابونو هلاك کړل. (سَوانحِ کربلا ص۱۲۲)

اے تشنگانِ خونِ جوانانِ اہلبیت
دیکھا کہ تم کو ظلم کی کیسی سزا ملی

کتوں کی طرح لاشے تمہارے سڑا کیے
گھوڑے پہ بھی نہ گور کو تمہاری جا ملی

رُسوائے خلق ہو گئے برباد ہو گئے
مردُودو! تم کو ذلت ہر دو سرا ملی

تم نے اجاڑا حضرت زہرا کا بوستاں
تم خود اجڑ گئے تمہیں یہ بد دعا ملی

دنیا پرستو! دین سے منہ موڑ کر تمہیں
دنیا ملی نہ عیش و طرب کی ہوا ملی

آخر دکھایا رنگ شہیدوں کے خون نے سر کٹ گئے اماں نہ تمہیں اِک ذرا ملی
پائی ہے کیا نعیم اُنہوں نے ابھی سزا
دیکھیں گے وہ جحیم میں جس دن سزا ملی

اے د اهلبیت د وِینو ترږو ظالمانو د ظُلم څنګه درکړې شوه سزا
د سپو په شانې سخا شو ستاسو مړي د کور په ځائ ډیران کښې شولې سخا
رُسوائے زمانه شوئ هُم برباد شوئ ذِلّت مو مُقدّر په آخِرت هُم په دُنیا
د فاطِمه بوستان مو کړو وِیـران برباد شولې پخپله د هغوئي په بَد دُعا
دُنیا پرستو دِین نه روګردان شوئ نه خوشحالي نه په لاس درغله دُنیا
پکار راغي آخرخُون د شهیدانو سرونه مو شو کټ امان درنکړلو چا
نعیم دا د دُنیا لا څه سزا ده جَحِیم کښې به بیا اوګوري سزا

په نیزه د پاسه د سر مُبارک تِلاوت

د حضرتِ سَیِّدُنا زَید بِن اَرقَم رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ بیان دې: چه کله یزیدیانو د حضرتِ اِمامِ عالي مُقام سَیِّدُنا اِمامِ حُسین رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ سر مبارك په نیزه کښې اوچت کړې وو او د کُوفې په کوڅو کښې ئې ګشت کولو نو هغه وخت زه د خپل مکان په پاسنۍ حِصَّه کښې ووم. چه کله سر مبارك زما په خوا تیریدو نو ما واوریدلو چه سر مُبارك دا آیت تلاوت وکړو:

اَمۡ حَسِبۡتَ اَنَّ اَصۡحٰبَ الۡکَهۡفِ وَ الرَّقِیۡمِ ۙ کَانُوۡا مِنۡ اٰیٰتِنَا عَجَبًا ﴿۹﴾ (پ ۱۵: سورة الكهف آيت ۹) مفهوم ترجمهٔ کنزُالاِیمان: آيا تا ته معلومه شوه چه د غر د غار او د ځنګل د غارِي والا زمونږه يوه عجيبه نښه وه. (شَواهِدُ النُّبُوَّة ص ۲۳۱)

هُم دغسې يو بل بزرګ رَحۡمَةُاللهِ تَعَالٰی عَلَیۡه فرمائيلي دي چه کله يزيديانو سر مُبارك د نيزې نه کوز کړو او د اِبنِ زِياد بد کِرداره محل ته ئې داخِل کړو، نو د سر مُبارك شونډې خوزيدلي او په ژبه مبارکه ئې دا تِلاوت جاري وو: وَلَا تَحۡسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا عَمَّا یَعۡمَلُ الظّٰلِمُوۡنَ (پ ۱۳: ابراهيم ۴۲) مفهوم ترجمهٔ کنزُالاِیمان: او هيڅ کله هُم الله بې خبره مه ګڼړه د ظالِمانو د کار نه. (روضةُ الشُّهَداء مترجم ج ۲ ص ۳۸۵)

عبادت ہو تو ایسی ہو تلاوت ہو تو ایسی ہو
سرِ شبیر تو نیزے پہ بھی قرآں سناتا ہے

عبادت وي داسې، تِلاوت وي داسې
سرِ حُسين په نيزه هُم لوَلي قُرآن

صَلُّوا عَلَی الۡحَبِیۡب! صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

مِنهال بِن عَمرو وائي: وَاللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ ما په خپلو سترګو ولیدل چه کله خلقو د اِمامِ حُسین رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ **سر مُبارك** په نیزه کښ [پورته کړې] اخستې وو هغه وخت زه "دِمِشق" کښ ووم. د **سر مُبارك مخې** ته یو سړي سُوۡرَۃُالۡکَهۡف لوستلو چه کله هغه پینځلَسم آیت ته ورسیدو:

اَنَّ اَصۡحٰبَ الۡکَهۡفِ وَ الرَّقِیۡمِ ۙ کَانُوۡا مِنۡ اٰیٰتِنَا عَجَبًا ﴿۹﴾ مفهوم ترجمهٔ

کنزُالاِیمان: د غر د غار او د ځنګل د غاړې والا زمونږه یوه عجیبه نښه وه.

(پ ۱۵: سورۃ الکهف آیت ۹)

هغه وخت **الله تعالٰی سر مُبارك** ته د وئیلو قُوَّت ورکړو او [سر مُبارك] په فصیح ژبه [یعني صفا صفا] اوفرمائیل: اَعۡجَبُ مِنۡ اَصۡحَابِ الۡکَهۡفِ قَتۡلِيۡ وَحَمۡلِيۡ "د اصحابِ کَهف د واقعې نه زما قتل او زما سر اوچت اخستې ګرځول زیات عجیبه دي." (شَرۡحُ الصُّدُور ص۲۱۲)

سرِ شہیدانِ محبّت کے ہیں نیزوں پر بلند
اور اونچی کی خدا نے عزّوشانِ اہلبیت

سرونه په نیزو د شهیدانو دي اوچت
نور اوچت شو عِزَّتِ او شانِ اَهلِبَیت

خوږو خوږو اسلامي وروڼو! صدرُ الافاضِل حضرتِ علّامه مولانا سیّد محمّد نعیمُ الدِّین مُراد آبادي رَحْمَۃُاللہِ تَعَالٰی عَلَیْہ په خپل کتاب سَوانِحِ کربلا کښې د دې حِکایت نقل کولو نه پس فرمائي: په حقیقت کښې خبره هُم دا ده څکه چه اصحابِ کَهف باندې کافرانو ظُلم کړې وو او حضرتِ اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ د هغوئي د نیکه مبارك صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم اُمَّت د میلمه په طور را اوغوښتلو او بیا ئې دومره بې وفائي وکړه چه اوبه ئې هُم پرې بندې کړې! اٰل و اصحاب رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ئې د حضرتِ اِمامِ پاك رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ په مخکښې شهیدان کړل. بیا ئې پخپله حضرتِ اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ هُم شهید کړو، اَهلِبَیتِ کرام عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان ئې قیدیان جوړ کړل، سر مُبارك ئې په ښارونو [او کوڅو] کښې وګرځولو. اصحابِ کَهف د څو څو کالو د خوب نه پس خبرې وکړې دا ضرور عجیبه خبره وه خو د بدن نه د جُدا کیدو باوجود د سر مُبارك کلام [یعني خبرې] کول ډیر زیات عجیبه دي. (سَوانِحِ کربلا ص ۱۱۸)

په وِینو لیکلې شوې شعر

د یَزِید پلید ناپاکه لښکر چه کله د شُهَدائے کَربَلا عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان

سرونه اخستي روان وو. په دغه موقع په يو منزل کښې ودريدل. حضرتِ سَيِّدُنا شاه عبدُ العزيز مُحَدِّث دِهلوي رَحۡمَةُاللهِ تَعَالٰی عَلَيۡه ليکي، هغوئي نَبِـيذ يعني د کجُورې شيره څښلو کښې مشغول شو. په يو بل رِوايت کښې دي وَهُمۡ يَشۡرَبُوۡنَ الۡخَمۡرَ يعني هغوئي شراب څښلو کښې مشغول شو. په دې کښې د وسپنې يو قلم راښکاره شو او هغه [قلم] په وينه دا شعر وليکو ؎

اَتَرۡجُوۡ اُمَّةٌ قَتَلَتۡ حُسَيۡنًا شَفَاعَةَ جَدِّهٖ يَوۡمَ الۡحِسَابِ

(يعني آيا د حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنۡهُ قاتلان دا اُمِّيد هُم لري چه په ورځ د قيامت به د هغوئي د نيکه مبارك صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم شفاعت حاصل کړي؟)

په بعضو رِواياتو کښې دي د حُضُورِ اکرم صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د اِعلانِ نُبُوَّت نه ۳۰۰ کاله مخکښې دا شعر په يو کاڼړي ليکلې ليدلې شوې وو.

(الصواعِقُ المُحَرقة ١٩٤)

د سر مبارک په کَرامَت د راهِب قبُولِ اسلام

يو راهِب نصراني د کِرجې (يعني چرچ) نه سر مُبارك وليدو نو وئې وئيل چه "تاسو بد خلق ئې، آيا چه لس زره اشرفۍ را نه واخلئ نو [په دې خبره] راضي کيدې شئ چه يوه شپه دا سر زه څان سره

وساتم.“ هغوئي لا لچيانو قبوله کړه. راهِب سر مُبارك وينځلو، خوشبُو ئي پرې ولګوله، ټوله شپه ئي په خپل ورون کيښودې وو او ورته کتل ئي يو نُور ئي ترې پورته شوې وليدو. راهِب هغه شپه په ژړا تيره کړه، سحر ئي اسلام قبول کړو او کِرجه او مال و متاع ئي پريښودل او خپل ژوند ئي د اَهلِبَت عَلَیْهِمُ الرِّضْوَان په خِدمت کښ تير کړو. (الصواعِقُ المُحَرقة ۱۹۹)

دولتِ دِیدار پائی پاک جانیں بیچ کر
کربلا میں خوب ہی چمکی دُکانِ اَہلبیت

د سر په قربانۍ ئي ديدار اُوموند د مولا
کربلا کښ ښه وچليدو دُکانِ اَهلِبَيت

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعالٰى عَلٰى مُحَمَّد

دِرهَم او دِينار کودنړي جوړ شو

يزيديانو چه د اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ د لښکر او د هغوئي د خيمو نه کوم دِرهمونه او دِينارونه لُوټ کړي وو او کوم ئي چه د راهِب نه اخستي وو، چه کله ئي د هغې د تقسيمولو د پاره د خلتو

خُلې خلاصې کړې نو څه ګوري چه هغه ټول دِرهمونه او دِينارونه [د خاورو] کودنړي جوړ شوي وو او د هغوئي په يو طرف دا آيت ليکلي شوي وو وَ لَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظّٰلِمُوْنَ ۵ (پ۱۳ ابراهيم: آيت ٤٢) (مفهوم ترجمۂ کنزُالاِيمان: او هيڅ کله الله تعالیٰ بې خبره مه ګڼړه د ظالـمانو د کار نه.) او په بل طرف ئې د دا آيت ليکې شوې وو. وَ سَيَعْلَمُ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اَيَّ مُنْقَلَبٍ يَّنْقَلِبُوْنَ ﴿۲۲۷﴾ (پ۱۹، الشُّعَرَاء: آيت ۲۲۷) (مفهوم ترجمۂ کنزُالاِيمان: او اوس به پوهه شي ظالـمان چه په کوم اړخ به اوړي.) (ايضاً ص۱۹۹)

تم نے اجاڑا حضرتِ زہرا کا بوستاں
تم خود اجڑ گئے تمہیں یہ بد دعا ملی
رُسوائے خلق ہو گئے برباد ہو گئے
مردودو! تم کو ذلت ہر دو سرا ملی

د فاطِـمه بوستان مو کړو وِيـران
برباد شولئ ېځپله د هغوئي په بَد دُعا
رُسوائے زمانه شوئ هُم برباد شوئ
ذِلَّت مو مُقدَّر په آخِرت په هُم په دُنيا

خوږو خوږو اسلامي ورونړو! دا د قدرت له طرفه يو درسِ عِبرت وو، چه بدبختو! تاسو د دې فاني دُنيا د پاره د دِين نه مخ واړوو د رَسُولُ الله صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم په آل مو بې انتها ظلمونه وکړل. ياد ساتئ! تاسو د دِين نه سخته بې پرواهي اختيار کړه او د کومې فاني دُنيا

حاصلولو د پاره چه مو داسې کړي وو هغه هُم په لاس در نه رغله او تاسو د ”خَسَرَ الدُّنْيَا وَ الْاٰخِرَة“ (يعني په دُنيا کښې هُم نقصان او په آخِرت کښې هُم د نقصان) حقدار وګرځيدئ. ؎

سر کٹے کُنبہ مرے سب کچھ لُٹے　　دامنِ احمد نہ ہاتھوں سے چھٹے

دُنيا پرستو دِين نه روګردان شوئ　　نه خوشحالي نه په لاس درغله دُنيا

تاريخ ګواه دې چه مسلمانانو کله هُم عملاً دا فاني دُنيا د دِين نه غوره کړې ده نو دا بې وفا دُنيا ئې هُم د لاسه تلې ده او چا چه دې فاني دُنيا ته شا کړې ده او د قُرآن او سُنَّت په احکامو مضبوط قائم اوسيدلي دي او د دِين او اِيمان نه ئې مخ نه دې اړولې بلکه په خپل کردارا و عمل ئې دا ثابته کړې ده چه. ؎

وہ کہ اس در کا ہوا خلقِ خدا اُس کی ہوئی
وہ کہ اِس در سے پھرا اللّٰہ اُس سے پھر گیا

مال و سر او زما ټول کور دِ قربان شي

لا ړ دِ نه شي زما د لاسه خوږ نِسبت د مُحَمَّد

نو دُنیا لاس ترړلي په هغوئي پسې روانه شوه او هغوئي په دواړو جهانو کښې کامیاب شو.ـــه

کس شقی کی ہے حکومت ہائے کیا اندھیر ہے
دِن دہاڑے لُٹ رہا ہے کاروانِ اہلبیت

څوک چه شو د هغه دَر، خلق هُم شو د هغه
چا چه پریښنود هغه دَر، هغه پریښنودو الله

سر مُبارک چرته دَفَن شو؟

د اِمامِ عالي مُقام حضرتِ سَیِّدُنا اِمامِ حُسین رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ د سر مُبارك د دفن کیدو په باره کښې اِختِلاف دې. علامه قُرطُبي رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه او حضرتِ سَیِّدُنا شاه عبد العزیز مُحَدِّث دِهلوي رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْه فرمائي چه یَزِید د کربلا قیدیان او سر مُبارك مدینهٔ مُنَوَّره ته ولیږل او په مدینهٔ مُنَوَّره کښې د تجهِیز و تکفِین [یعني د کفن ورکولو وغیره] نه پس سر مُبارك په جَنَّتُ البَقِیع شریف کښې د حضرتِ سَیِّدَتُنا فاطمةُ الزَّهرا رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا یا حضرتِ سَیِّدُنا اِمام حسن مُجتَبٰی رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ په خوا کښې دَفَن کړې شو. بعضي وائي چه د کربلا قیدیان [یعني اهلبیت] خلویښت ورځې پس کربلا ته راغلل او سر مُبارك ئې د بدن مُبارك

سره يو ځائ کړو او دفن ئي کړو. بعضې وائي چه يَزِيد حُکم کړې وو چه د "اِمامِ حُسين رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ **سر مُبارك** په ښارونو کښې وګرځوئ." ګرځولو والا چه کله **عَسقَلان** ته ورسيدل نو د هغه ځائ امير د هغوئي نه واغستو او دَفَن ئي کړو. چه کله په عَسقَلان باندې د فِرنګيانو غَلَبه وشوه نو طلائع بن رَزِّيك چه هغه ته صالِح وئيلې کيږي هغه فرنګيانو ته **ديرش زره دِيناره** ورکړل او د **سر مُبارك** ورلو اجازت ئي ترې واخستو او سره د فوج او خادِمانو ئي ښپې ابلې ښپې د هغه ځائ نه په ٨ **جَمادَی الْاُخْرٰی** سن ٥٧٨ھ د اتوار په ورځ مصر ته راوړو. **هغه وخت هُم د سر مُبارك وِينه تازه وه او د مُشکو په شان خوشبو ئي کوله.** بيا ئي هغه د شنو وريښمنو په خلته کښې په آبنوسي کُرسئ باندې کيښودو او د هغې د وزن هُمره مُشك او عنبر او خوشبو ئي ترې لاندې او ګېرچاپيره کيښودل او په هغې ئي **مَشْهَدِ حُسينی** جوړ کړو. چنانچه د خان خليلي خوا ته **مَشْهَدِ حُسينی** مشهور دې. (شامِ کربَلا ص ٢٤٦)

کس شقی کی ہے حکومت ہائے کیا اندھیر ہے
دِن دہاڑے لُٹ رہا ہے کاروانِ اہلبیت

د کوم شقي حکومت دې څه تورې تيارې دي

په رنړا ورځ لُوټې کيږي کاروانِ اَهلِبَيت

د سر مُبارک د قبر زیارت

حضرتِ سَیِّدُنا شیخ عبد الفَتَّاح بن اَبِي بَکر بن احمد شافِعي خلوتي رَحۡمَةُاللہِتَعَالٰی عَلَیۡہ په خپله رِساله ”نُورُ العَین“ کښې نقل کوي چه: شیخُ الاسلام شمسُ الدِّین لقاني رَحۡمَةُاللہِتَعَالٰی عَلَیۡہ چه د خپل وخت د مالکيانو شیخُ الشُّیوخ وو، هغوئ به همیشه په مَشهَد مبارك کښې د **سر مُبارك** زیارت ته حاضریدلو او فرمائیل به ئې چه د حضرتِ سَیِّدُنا اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنۡہُ **سر مُبارك** په هُم دې مقام کښې دې. حضرتِ سَیِّدُنا شیخ شهابُ الدِّین حَنَفي رَحۡمَةُاللہِتَعَالٰی عَلَیۡہ فرمائي: ما د **مَشهَدِ حُسینی** زیارت وکړو خو ما ته شُبه وه چه **سر مُبارك** په هُم دې مُقام دې او که نه؟ ناڅاپه اُوده شوم، په خوب کښې مې ولیدل چه یو کس د نقیب [یعني څوکۍ کوونکي] په صورت کښې د **سر مُبارك** د خوا نه را اووتو او د حُضُورِ انور صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم په حُجره مبارکه کښې حاضر شو او عرض ئې وکړو، ”یَارَسُولَ اللّٰه صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم احمد بن حلبي او عبد الوَهَّاب ستاسو د شهزاده اِمامِ حُسین رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنۡہُ د **سر مُبارك** د

مَدفَن [یعني د خخیدو د ځایٔ] زیارت وکړو.“ حُضورِ اکرم صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم اُوفرمائیل: ’اَللّٰھُمَّ تَقَبَّلْ مِنْھُمَا وَاغْفِرْ لَھُمَا‘. یا اللّٰہ د هغه دواړو زیارت قبول کړې او د دواړو بخښنه وکړې. حضرتِ سَیِّدُنا شیخ شهابُ الدِّین حَنَفي رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ فرمائي چه د هغه ورځې نه زما یقین وشو چه د حضرتِ سَیِّدُنا اِمامِ عالي مُقام رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ سر مُبارك هُم دلته تشریف فرما دې، بیا مې ټول عُمر د سر مُبارك زیارت نه دې پریښودې. (شامِ کربلا ص۲٤۷)

ان کی پاکی کا خدائے پاک کرتا ہے بیاں
آیۂ تطہیر سے ظاہر ہے شانِ اہلبیت

پاکـي ده بیان کړې د هغوئي خُدائے پاك
دې آیهٔ تطهِیر کښې ظاهر شانِ اَهلِبَیت

د سرمُبارک نه د سلام جواب

حضرتِ سَیِّدُنا شیخ خلیل اَبِي الـحسن تمارسي رَحْمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْہ به چه کله د سر مُبارك د زیارت د پاره د مَشهَدمُبارك خوا ته حاضریدو نو عرض به ئې کولو: ’اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ یَا اِبْنَ رَسُوْلِ اللّٰہ‘ او فوراً به ئې جواب اوریدو: وَعَلَیْكَ السَّلَامُ یَا اَبَا الْحَسَن. یوه ورځ د سلام جواب

رانغلو، حیران شو او د زیارت کولو نه پس بیرته لاړو. صبا له بیا حاضر شو او سلام ئې وکړو نو جواب ئې واوریدو. عرض ئې وکړو، یا سیِّدي! پرون مو د جواب شرف رانکړو څه وجه وه؟ وئې فرمائیل: اے اَبُوالحسن! پرون هغه وخت زه د خپل نیکه مبارك رَحمَتِ عالم صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم په خِدمتِ اَقدس کښې حاضِر ووم او په خبرو کښې مشغول ووم. (شامِ کربلا ۲۴۷)

جدا ہوتی ہیں جانیں جسم سے جاناں سے ملتے ہیں
ہوئی ہے کربلا میں گرم مجلس وصل و فرقت کی

د بدن نه رُوح روان دې پاك الله ته نزدې کیږي
کربلا کښې لګیدلي نن بازار د جُدائي او د قُربت

حضرتِ سَیِّدُنا اِمام عبدُ الوَهَّاب شَعراني رَحْمَةُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْه فرمائي: اَهلِ کَشف صُوفیا د دې هُم دې قائل دي چه د حضرتِ سَیِّدُنا اِمامِ حُسین رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْهُ سر مُبارك په هُم دې مقام کښې دې. شیخ کریمُ الدِّین خلوتي رَحْمَةُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیْه فرمائي چه ما د رَسُولُ الله صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم په اجازت د هغه مُقام زیارت کړې دې. (ایضاً ص۲۴۸)

اسی منظر پہ ہر جانب سے لاکھوں کی نگاہیں ہیں
اسی عالم کو آنکھیں تک رہی ہیں ساری خلقت کی

تولې سترګې نن هُم دې منظر ته ګوري
حيران ګوري تول چشمان په دې لورې د خلقت

د سر مُبارک عجيبه بَرَکت

منقول دي چه، د مِصر سُلطان ”ملك ناصِر“ ته د يو كس مُتَعَلِّق اطلاع وركړې شوه چه دې كس ته معلومه ده چه په دې محل كښ خزانه كوم ځائ كښ خخه ده خو ځائ نه ښائي. سُلطان د هغه نه د راز معلومولو د پاره هغه ته د تعذِيب يعني تكليف وركولو حُكم وكړو. مُتَوَلِّيِّ تَعذِيب (يعني د عذاب د پاره مُقرَّر كس) هغه ونيولو او په سر ئې ورته خَنَافِس (د غوشانو تور ګونګټان) واچول او په هغې د پاسه ئې قِرمِز (يعني يو قِسم د وريښمنو [د چينجو پها شان] خزنده) واچول او كپړه ئې پرې وتړله. دا هغه خوفناك تكليف دې چه څوك ئې يو مِنَت هُم نه شي برداشت كولې، په دماغو ئې سخت تكليف شي او فوراً راز ښكاره كړي. او كه نه ئې

ښائي نو يو څو مِنَټه پس په ارغښتو ارغښتو مړ شي. دا سزا هغه کس ته ډير ځله ورکړې شوه خو په هغه هيڅ اثر ونشو بلکه هر ځله به خَنافِس [ګونګټان] مړه کيدل. خلقو ترې د دې د سبب تپوس وکړو نو هغه اُووئيل چه کله د حضرتِ اِمامِ عالي مُقام، سَيِّدُنا اِمامِ حُسين رَضِيَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ سر مُبارك دلته مِصر ته تشريف راوړې وو نو اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ ما هغه په عقيدت په خپل سر د پاسه کيښودې وو دا د هغې بَرَکت او کَرامت دې. (شامِ کربلا ص٢٤٨)

پھول زخموں کے کھلائے ہیں ہوائے دوست نے
خون سے سینچا گیا ہے گلستانِ اہلبیت

ګُلونه د زخمونو ئې سپړدلي کربلا کښې دي
په وينو آباد شوي ګُلستانِ اَهلِبَيت

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

تکليف ورکونکي خزنده څه دي؟

معلومه شوه چه مُتَبَرِّك څيز په عقيدت سره په سر د پاسه کيښودل د دواړو جهانو د پاره د سعادت خبره ده. په دې حِکايت

کښې د راز راښکاره کولو د پاره استعمال شوو خزندوو تذکِره ده د دې په باره کښې عرض دې چه: چه خَنافِس د خُنفَسا جمع ده، دا په ګندګئ او غوشانو کښې پیدا کیدو والا تور د دوو ښکرو والا يو خزنده وي. [په پښتو کښې ورته ګونګټې وائي]. او قِرمِز د وړې چنړې هُمره د سور رنګ د وریښمنو د چینجي په شان یو [وړوکې] خزنده وي او د اعام طور د بارانه په موسم کښې په ځنګلو کښې پیدا کیږي. هغه وچ کړې شي او د وریښمنو رنګ کولو سور رنګ ترې جوړوي. د دې نه دوائي هُم جوړیږي او تیل هُم ترې اُوباسي. په هغه زمانه کښې به مُلزمانو ته د جُرم د اِعتِراف کولو د پاره په دې طریقه تکلیف ورکولې کیدو. په سر باندې به ئې ورته اول **خَنافِس** (یعني د غوشانو ګونګټان) کیښودل او د پاسه به ئې پرې **قِرمِز** واچول او پرې وبه ئې تړل. ګونګټانو به ئې په چیچلو چیچلو په سر کښې سوري وکړل، په هغه سورو کښې به د **قِرمِز** ټُکړې او د هغې لـمدوالې وغیره داخل شو او د هغې په وجه به د دِماغو رګونه وشلیدل، دا به داسې ناقابِلِ برداشت سزا وه چه مُلزِم به فوراً د خپل جُرم اعتِراف کولو، په دې خوفناك دُنیاوي تکلیف کښې د آخِرت د عذاب یاد دې، آه! چه په مونږ کښې څوك د دې چینجو تکلیف د یو سیکنډ

د پاره نه شو برداشت کولې نو په قبر او جَهنَّم کښ به د مارانو او لړمانو چیچل څنګه برداشت کړې شو! خدانخواسته که چرې په یوه وړه شان ګناه کښ ګرفتار شو او بِالفرض یو لړم راته په سر کېښودې شو نو څه به کوو!

ڈنک مچھر کا بھی مجھ سے تو سہا جاتا نہیں
قبر میں بچھو کے ڈنک کیسے سہوں گا رب

عفو کر اور سدا کے لئے راضی ہو جا
یہ کرم ہو گا تو جنت میں رہوں گا یارب

لشه د ماشي هُم زه نه شـمه برداشت کولې
قبر کښ څنګه لړمان به زه برداشت کړم یا رب

راکـړه مُـعافي هُم راضي شـه همـیشه لپاره
دا کـرم وکـړه نو جنَّت ته بـه لاړ شم یا رب

د سر مُبارک ځلیدل

یو رِوایت کښ دي چه **سر مُبارک** د یزیدِ پلید په خزانه کښ وو. چه کله د بنو اُمَیَّه بادشاه سُلیمان بن عبدُ المَلِك دورِ حکومت (۹۶ھ

نه ۹۹ھ پورې) راغې او هغوئې ته معلومه شوه نو هغوئې د سر مُبارك د زيارت کولو سعادت حاصل کړو، هغه وخت د سر مُبارك هډوکې د سپينو زرو په شان ځليدل، هغوئې پرې خوشبو ولګوله او کفن ئې ورکړو او د مسلمانانو په اَدِيره کښې ئې دفن کړو. (تَهذِيبُ التَّهذِيب ج۲ ص۳۲٦ دار الفکر بيروت)

چہرے میں آفتابِ نبوت کا نور تھا
آنکھوں میں شانِ صولتِ سرکارِ بُوتراب

په مخ کښې د حُسين وو نُور د خوږ آقا
د سترګو دبدبه ئې وه په شان د مُرتضٰى

د رضائے مُصطَفىٰ ﷺ راز

حضرتِ سَيِّدُنا اِبنِ حَجَر هَيتمي مکِّـي رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْه رِوايت نقل کوي چه سُليمان بن عبد المَلِك په خوب کښې د جنابِ رِسالت مآب صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د ديدار شرف حاصل کړو، په خوب کښې حُضُور اکرم صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د هغوئې [يعني د سُليمان بن عبد المَلِك] سره مُلاطَفَت (يعني مهرباني او کرم) فرمائې. سحر هغوئې د حضرتِ

سَيِّدُنا حسن بَصري رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه نه د دې خوب د تعبِير تپوس وکړو، هغوئي اُوفرمائيل: شايد تاسو د اٰلِ رسول سره څه ښيګړه کړي ده. عرض ئې وکړو، آو جي! ما د حضرتِ سَيِّدُنا اِمامِ عالي مُقامِ اِمامِ حُسين رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ **سر مُبارك** د يزيد په خزانه کښې اُوموندلو نو هغې ته مې د پينځه کپړو کفن واغوستو او د خپلو ملګرو سره مې د هغې لـمونځ [يعني جنازه] وکړه او دفن مې کړو. حضرتِ سَيِّدُنا حسن بصري رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه اُوفرمائيل چه: ستا هُم دا عمل د **الله** تعالیٰ د **محبُوب** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د رضا سبب جوړ شوې دې. (اَلصَّواعِقُ المحرَّقة ص ۱۹۹)

مصطفٰے عزت بڑھانے کے لئے تعظیم دیں
ہے بلند اقبال تیرا دودمانِ اہلبیت

مُصطَفیٰ د پاره د عِزَّت درکړې دې تعظِيم
ډير اوچت قِسمت لرئ اے خاندانِ اَهلِبَيت

د مختلفو مُشاهَدو وَضاحَت

خَطِيبِ پاکستان حضرتِ مولانا الحاج الحافِظ محمد شفيع اوکاړوي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه په خپل تالِيف "شامِ کربلا" کښې ليکي: د سر

مُبارك په باره کښې مختلف رِوايات دي او په مختلفو مُقاماتو مُشاهَد[1] جوړ شوي دي نو دا هُم کيدېِ شي چه د دې رِواياتو او مُشاهَدو تعلق د يو څو سرونو سره وي ځکه چه يَزِيد ته د ټولو شُهَدائے اَهلِبَيت عَلَيۡهِمُ الرِّضۡوَان سرونه ليږلي شوي وو نو ځيني سر يو ځائ او ځيني سر بل ځائ خخ شوېِ وي. او نِسبت د حُسنِ عقيدت په وجه يا په بله څه وجه صرف حضرتِ اِمامِ حُسين رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ ته شوېِ وي. وَاللّٰهُ تَعَالٰی اَعۡلَمُ بِحَقِيقَةِ الۡحال. (شامِ كربلا ص۲٤۹)

د بخښنې نه د مايوسئ لړزوونکې حِکايت

حضرتِ سَيِّدُنا ابو محمد سُليمان الاعمش کُوفي تابِعي رَحۡمَةُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَيۡه فرمائي: زه د بيتُ الله شريف د حج د پاره حاضر شوم، د طواف په دوران کښې مې يو کس وليدو چه غِلافِ کعبه پورې نختبتې دي او وائي: "يا الله عَزَّوَجَلَّ! ما اُوبخښې او زه ګمان کووم چه ته به ما نه بخښې". زه د هغه په دې عجيبه شان دُعا باندې حيران شوم چه سُبۡحٰنَ اللهِ الۡعَظِيۡم آخر ده داسې څه ګُناه کړې ده چه د هغې د بخښنې اُميد نه

[1] د مَشهَد جمع مَشاهَد ده. د مَشهَد يوه معنیٰ دا هُم ده: د حاضروېدو ځائ.

لرې خو زه په طواف کښې مصروف اوسیدم. په دویمه پیره مې بیا واوریدل نو هغه هُم دا وئیل، زه نور حیران شوم. چه د طواف نه فارِغ شوم نو هغه ته مې اُووئیل چه: ته په داسې عظیم ځائ کښې ئې چه دلته د غټې نه غټه ګناه هُم مُعاف کیږي، نو که ته د **اللّٰه** تعالٰی نه مغفِرت او رَحمت غواړې نو د هغه نه اُمِّید هُم ساته ځکه چه هغه ډیر زیات رحیم او کریم دې. هغه کس اُووئیل: اے د **اللّٰه** بنده ته څوك ئې؟ ما اُووئیل: زه سُلیمان اَلاَعمَش یم رَحۡمَۃُاللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیۡہ ! هغه زما لاس ونیوو او یوې ډډې ته ئې بوتلم او وئې وئیل: زما ګُناه ډیره غټه ده. ما ورته اُووئیل: آیا ستا ګُناه د غرونو، آسمانونو، زمکو او عرش نه هُم غټه ده؟ هغه اُووئیل: آو زما ګناه ډیره زیاته غټه ده! افسوس! اے سُلیمان! زه د هٔغه اویاؤ بد نصیبو کسانو نه یو کس یم چا چه د حضرتِ سَیِّدُنا اِمامِ عالي مُقام اِمامِ حُسین رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ **سر مُبارك** یزید پلید له راوړې وو. یزید پلید هغه **سر مُبارك** د ښار نه بهر د زوړندولو حُکم وکړو. بیا د هغه په حُکم راکوز کړې شو او د سرو زرو په لوښي کښې د هغه د اُوده کیدو په کوټه کښې کیښودې شو. نیمه شپه د یزیدِ پلید د ښځې سترګې وغړیدې نو څه ګوري چه د **اِمامِ عالي مُقام** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ **د سر مُبارك نه واخله د آسمانه پورې یوه نُوراني پلوشه ځلیږي!** هغه سخته وَیَریدله او یزیدِ پلید ئې راویښ

کړو او ورته ئې اُووئیل چه پاځه زه یو عجیبه منظر وینم، یزید هُم هغه رنړا ولیدله او د خاموشي اختیارولو حُکم ئې وکړو. چه سحر شو نو هغه [یعني یزید] هغه **سر مُبارك** راویستلو او د شنې دِیبا (یعني د یو ښه قِسم کپړې) په خیمه کښې ئې کیښودو او د هغې د حِفاظت د پاره ئې اویا سړي مقرر کړل، زه هُم په هغوئي کښې شامل ووم. بیا مونږه ته حُکم وکړې شو چه لاړ شئ طعام اُوخورئ بیا راشئ. چه نمر پریوتو او کافي شپه تیره شوه نو مونږه اُوده شو. ناڅاپه زما سترګې وغړیدې، څه ګورم چه په آسمان کښې یوه غټه ورِیَځ خوره شوي ده او د هغې نه د ګړزیدو او د وزرو د پریدو په شان آوازونه راځي بیا هغه ورِیَځ نزدې راغله وه تردې چه د زمکې سره ولګیده او د هغې نه یو سړې را اُووتلو، هغه د جَنَّت دوه جوړې اغوستي وې او د هغه په لاس کښې یو فرش او کُرسئ وې. هغه، هغه فرش خور کړو او کُرسئ ئې پرې ولګولې او آواز ئې وکړو: اے **اَبُو البَشَر**! اے **آدم** عَلَیْهِ السَّلَام **تشریف راوړئ**. نو ډیر زیات ښکلي او ښائسته بزرګ تشریف راوړو او د **سر مُبارك** خوا ته ودریدلو او وئې فرمائیل: "سلام دِ وي په تا اے د الله وَلِي! سلام دِ وي په تا اے بَقِیَّةُ الصَّالِحِین! ژوندې وې ته سعید، قتل کړې شوې ته طرید یعني خلف شوې، تنده دِ تیره کړه تر دې چه الله تعالیٰ

زمونږ سره یو ځائ کړې. الله تعالیٰ دِ په تا رحم اُوفرمائي او ستا د قاتِل د پاره بخښنه نشته، ستا د قاتل د پاره صبا په ورځ د قیامت د دوزخ ډیر بد ځائ دې."

دا ئې اُوفرمائیل او د هغه ځائ نه لرې شو او په هغه کُرسو کښې په یوه کُرسئ تشریف فرما شو. بیا لږ ساعت پس یوه بله ورِیَځ راغله، هغه هُم هغسې د زمکې سره ولګیده او ما واوریدل چه یو مُنادِي [یعني غږ کوونکې آواز] وکړو: **اے نَبِيَّ الله! اے نُوح** عَلَیْہِ السَّلَام **تشریف راوړئ.** ناڅاپه یو صاحِبِ وجاهَت [یعني رُعب لرونکې] بُزرګ تشریف راوړو چه د مخ مُبارك رنګ ئې زیړ غوندې وو او دوه جَنَّتي جامې ئې اغوستې وې. هغوئې هُم هغه الفاظ اُووئیل او په یوه کُرسئ کښیناستلو. بیا یوه بله غټه ورِیَځ راغله او د هغې نه **حضرتِ سَیِّدُنا اِبراهِیم خلیلُ الله** عَلَیْہِ السَّلَام راښکاره شو، هغوئې (عَلَیْہِ السَّلَام) هُم هغه کَلِمات اُوفرمائیل او په یوه کُرسئ کښیناستلو. هُم دغسې **حضرتِ سَیِّدُنا مُوسیٰ کلیمُ الله** عَلَیْہِ السَّلَام او **حضرتِ سَیِّدُنا عِیسیٰ** عَلَیْہِ السَّلَام هُم تشریف راوړو او هُم دغسې کَلِمات ئې ارشاد اوفرمائیلو او په کُرسو کښیناستل. بیا یوه ډیره غټه ورِیَځ راغله، د هغې نه **حضرتِ سَیِّدُنا و مولانا مُحَمَّد مَدَني** صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم او حضرتِ سَیِّدَتُنا بي بي **فاطِمه** رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہَا او حضرتِ سَیِّدُنا **حسن مُجتبیٰ** رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ او **فرښتې**

رابنکاره شوې. اول خوږ مَدَنـي آقا صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د **سر مُبارك** خوا ته تشريف يوړو او **سر مُبارك** ئې خپلې سينې مُبارکې ته ولګولو او ډير ئې وژړل. بيا ئې حضرتِ سَيِّدَتُنا بي بي فاطِمه رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهَا ته ورکړو، هغې رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهَا هُم خپلې سينې ته ولګولو او ډير ئې وژړل. بيا حضرتِ سَيِّدُنا آدم صَفِـيُّ الله عَلَيْهِ السَّلَام د حُضُورِ اکرم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم خوا ته تشريف راوړو او داسې تعزِيَّت ئې وکړو:

اَلسَّلَامُ عَلَى الْوَلَدِ الطَّيِّبِ، اَلسَّلَامُ عَلَى الْخَلْقِ الطَّيِّبِ،
اَعْظَمَ اللهُ اَجْرَكَ وَاَحسَنَ عَذاءَكَ فِيْ اِبْنِكَ الْحُسَيْنِ

سلام دِ وي په پاکِيزه فِطرت او خصلت والا پاك فرزند باندې، الله دِ تاسو صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ته ډير زيات ثواب درکړې او ستاسو صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د شهزاده حُسين (په دې امتحان) کښ دِ اَحسَن يعني بهترين صبر درکړې.

هُم دغسې **حضرتِ سَيِّدُنا نُوح** عَلَيْهِ السَّلَام **حضرتِ سَيِّدُنا اِبراهِيم خليلُ الله** عَلَيْهِ السَّلَام **حضرتِ سَيِّدُنا مُوسیٰ کليمُ الله** عَلَيْهِ السَّلَام او **حضرتِ سَيِّدُنا عيسیٰ رُوحُ الله** عَلَيْهِ السَّلَام هُم تعزِيَّت وکړلو. بيا د دواړو جهانو سردار، د مدينې تاجدار صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم يو څو کَلِمات اِرشاد اُوفرمائيل. بيا يوه فرښته د حُضُورِ اَقدَس صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم خوا ته راغله او عرض ئې

وکړو، اے **ابو القاسِم** صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم (دي دردناکي واقعي سره) زمونږه زړونه ټکړې ټکړې شو. زه د آسمانِ دُنيا مُوَکَّل[1] يم. **الله** تعالیٰ ما ته ستاسو صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د فرمانبردارئ حُکم راکړې دې. که تاسو صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم حُکم وکړئ نو په دې خلقو به آسمان راپريباسم او تباه او برباد به ئې کړم. بيا يوه بله فرښته راغله او عرض ئې وکړو، اے **ابو القاسِم** صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زه په دريابونو باندې مُوَکَّل يم، **الله** تعالیٰ ما ته ستاسو صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د فرمانبردارئ حُکم راکړې دې. که تاسو صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم حُکم وکړئ نو زه به په دوئي طوفان راولم او تباه او برباد به ئې کړم. سرکارِ مدينه صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اُوفرمائيلو: اے فرښتو! داسې کولو نه قلار شئ. حضرتِ سَيِّدُنا حسن **مُجتبیٰ** رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ (د اُودو خوکيدارانو طرف ته اِشاره وکړه او بارګاهِ رِسالت صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم کښې ئې) عرض وکړو، خوږه بابا جانه! دا چه اُوده دي، هُم دا هغه خلق دي چا چه زما د ورور (حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ) **سر مُبارك** راوړې دې او هُم دوئي په نګرانئ باندې هُم مقرر دي. نو نبِيِّ پاك صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم اُوفرمائيل: "اے زما د **رَبُّ الْعِزَّت** جَلَّ جَلَالُهٗ فرښتو زما د ځوئ د قتل

[1] فرښته چه په کوم کار مقرره وي، ساتونکې، ذمّه دار، محافِظ.

په بدله کښې دوئي قتل کړئ،" نو قسم په خُدائے! ما وليدل چه په لږ ساعت کښې زما ټول ملګري قتل کړې شو. بيا يوه فرښته زما د حلالولو د پاره زما طرف ته رامخکښې شوه نو ما غږ وکړو، اے ابو القاسِم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ما بچ کړئ او په ما رحم وکړئ الله تعالیٰ دِ په تاسو رحم وکړي. نو حُضُورِ اکرم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرښتې ته اُوفرمائيل: دې پرېږدئ، بيا حُضُورِ انور صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زما خوا ته تشريف راوړو او وئې فرمائيل: ته د هغه اويا کسانو نه يو ئې چا چه سر راوړې وو؟ ما عرض وکړو، آو جي! پس هغوئي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم خپل لاس مبارك زما اُوګه کښې واچولو او زه ئې پړمخې راغوزار کړم او وئې فرمائيل: "**الله تعالیٰ دِ په تا رحم ونکړي او تا دِ ونه بخښي، الله تعالیٰ دِ ستا هډوکي د دوزخ په اور کښې وسيزي.**" نو دا وجه ده چه زه د الله تعالیٰ د رَحمت نه نا اُميده يم. حضرتِ سَيِّدُنا اَعمَش رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه چه دا واوريدل نو وئې فرمائيل: اے بدبخته! زما نه جُدا شه چرې ستا په وجه په ما هُم عذاب نازِل نه شي. (شامِ کربلا ص۲۶۷ تا ۲۷۰)

باغِ جنت چھوڑ کر آئے ہیں محبوبِ خدا
اے زہے قسمت تمہاری کشتگانِ اہلبیت

باغ د جَنَّت ئې پرېښودو او راغلو محبوبِ خُدا
خومره غټ قِسمت لرئ اے شهیدانِ اَهلِبَیت

حُبِّ جاه و مال

خوږو خوږو اسلامي وروڼو! حُبِّ جاه و مال [یعني د مال او دُنیاوي عِزَّت مَحَبَّت] ډېر بد مصیبت دې. زمونږ د خوږ خوږ آقا مکِّـی مَدَنـی مُصطَفیٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمانِ مُعَظَّم دې: ”دوه وږي شرمښان چه د چیلو [د بزو] په رمه کښ پرېښودې شي هغوئ دومره نقصان نه رسوي څومره چه د مال او مرتبې لالچ د انسان دِین ته نقصان رسوي.“ (تِرمِذِی،ج۴،ص۱۶۶ حدیث۲۳۸۳)

یزید پلید د مال و عِزَّت د مَحَبَّت په وجه د کربلا د دردناکې واقعې باعث جوړ شو. هغه ظالِم، بد انجامه د اِمامِ عالي مُقام حضرتِ سَیِّدُنا اِمامِ حُسین رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ د ذات مُبارك نه خپل اَقتِدار [یعني حکومت] ته خطره محسوسوله. حالانکه حضرتِ سَیِّدُنا اِمامِ حُسین رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ د فاني دُنیا د اِقتِدار سره څه عرض لرلو! هغوئ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ خو مخکښ هُم د اُمَّتِ مُسلِمه د زړونو تاجدار وو او اوس هُم دې او تر قیامته پورې به وي۔ ــه

نہ ہی شمر کا وہ ستم رہا، نہ یزید کی وہ جفا رہی
جو رہا تو نامِ حسین کا جسے زندہ رکھتی ہے کربلا

پاتې نه شو د شِمر او د یزید ظُلم و جَفا
د حُسین نوم دې ژوندې چه یادوي ئې کربلا

د یزید عبرتناک مرګ

د حضرتِ سَیِّدُنا حسن بصري رَحْمَةُاللهِ تَعَالٰی عَلَيْه نه مُرسلاً رِوایت دې چه: 'حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيْئَةٍ' یعني د دنیا مَحَبَّت د هرې بدۍ جرړه ده.

(اَلجامِعُ الصَّغِير للسيوطى ص٢٢٣ حديث ٣٦٦٢ دارالكتب العلمية بيروت)

د یزید په زړه کښې د دې فاني دُنیا ډېر زیات مَحَبَّت وو ځکه هغه د شُهرت او اِقتدار په حِرص کښې اخته شو. د خپل انجام نه غافِله شو او د اِمامِ عالي مُقام او د هغوئي د ملګرو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان په وِینو ئې ناحقه خپل لاسونه سره کړل. د کوم اقتدار د پاره چه هغه په کربلا کښې د ظُلم و سِتم اِنتِها کړې وه هغه اِقتِدار د هغه د پاره ډېر ناپائیداره ثابِت شو. بد نصیبه یزید صرف درې کاله او شپږ میاشتې په تختِ حکومت باندې شیطنَت (یعني شرارت او خباثت) وکړو او

په رَبِيعُ الْاَوَّل شريف سن ٦٤ھ كښې د شام د ښار ”حَمص“ په علاقه حُوّارين كښې د ۳۹ كالو په عمر كښې مړ شو. (الکامل فی التّاریخ ج۳ ص٤٦٤ دار الکتب العلمیة بیروت)

د يزيد پليد د مرګ يو سبب دا هُم بيانيږي چه هغه د يوې رومي جينئ په عِشق كښې ګرفتار شو، خو هغه جينئ به په زړه كښې د هغه نه نفرت كولو. يوه ورځئ هغې د بدكارئ په بهانه يزيد لرې يوې شړې ته يواځې را اُوغوښتو. د هغه ځائ ځنګو هواګانو يزيد بد مسته كړو. هغه جينئ اُووئيل چه كوم بې غيرته د خپل نبي د نمسي سره وفا ونكړي هغه به زما سره څه وفا وكړي او خنجر ئې راويستو او زر زر ئې يو څو ګُزاره اُووهو او غار غار ئې كړو او په هُم ځائ ئې پروت پريښودو. يو څو ورځې قارغانو او مارغانو د هغه غوښې اُوخوړې. نښيان لوفران درباريان ورپسې ګرځيدل. آخر دا چه پيدا ئې كړو او د هغه سخا بدبوداره مړي له ئې يوه كنده وكنستله او هُم هلته ئې په خاورو كښې ډوب كړو. (اوراقِ غم ص٥٥٠)

وہ تخت ہے کس قبر میں وہ تاج کہاں ہے؟

اے خاک بتا زورِ یزید آج کہاں ہے؟

هغه تخت دې په کوم قبر کښې هغه تاج څه شو؟

اے خاورو اُووائې د یزید هغه راج څه شو؟

د اِبنِ زِیاد دردناک انجام

د یزیدِ پلید هغه فسادي ډله چا چه په میدانِ کربلا کښې د ګُلشنِ رِسالت صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د مَدَني ګُلونو مُبارکې وِینې په خاورو کښې ګډې کړې وې. د هغوئې هُم ډیر عبرتناك انجام وشو. د یَزِید نه پس د ټولو نه غټ مُجرِم د کُوفې ګورنر عُبَیدُالله اِبنِ زِیاد وو. د هُم دې بدکِرداره په حکم په اِمامِ عالي مُقام رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ او نورو اهلبیتِ کِرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان باندې ظُلم او سِتَم شوې وو. د دُنیا دوکې ته اُوګورئ چه د مُختار ثقفي جوړ کړو د اِبراهیم بِن اَشتر د عسکرو د لاسه صرف شپږ کاله پس یعني لسم مُحَرَّمُ الْحَرَام سن ٦٧ھ کښې اِبنِ زِیاد بدکِرداره په ډیر زیات ذلیله مرګ مړ کړې شو! لښکریانو ترې سر غوڅ کړو او ابراهیم ته ئې ورواندې کړو او اِبراهِیم کُوفې ته مختار له ولیږو. (سَوانِحِ کربلا ص ۱۲۳ مُلَخَّصاً)

جب سرِ محشر وہ پوچھیں گے بلا کے سامنے

کیا جوابِ جرم دو گے تم خدا کے سامنے

چه تپوس درنه په ورځ د محشر وشي
څه جواب به ورکوي وايه الله ته

د اِبنِ زِياد په پوزه کښې مار

دار الامارت کُوفه ښائيسته کړې شوه او په کوم ځائ چه شپږ کاله مخکښې د اِمامِ حُسين رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ **سر مُبارك** ايښودې شوې وو په هُم هغه ځائ باندې د اِبنِ زِياد **ناپاکه سر** هُم کيښودې شو. په دې بدنصيبه پسې خوك ژړيدو والا هُم نه وو بلکه په مرګ ئې خلقو خوشحالياني کولې. (سَوانِحِ کربلا ص۱۲۳) په صحيح حديث کښې د عِماره بِن عُمير نه رِوايت دې چه کله د عُبَيدُ الله بن زياد سر د هغه د ملګرو د سرونو سره راوړې شو او کيښودې شو نو زه هلته ورغلم. ناڅاپه شور جوړ شو "راغې راغې." څه ګورم چه يو مار راروان دې، [هغه مار] د ټولو سرونو په مينځ کښې تير شو او د اِبنِ زِياد په (ناپاکه) سپيږمو کښې داخل شو، لږ ساعت پکښې دننه وو بيا لا ړ تر دې چه غائب شو. بيا شور جوړ شو، "راغې راغې."، دوه يا درې ځله هُم دغسې وشو. (سُنَنُ التِّرمِذِی،ج۵، ص۴۳۱ حديث۳۸۰۵ دارالکتب العلمية بيروت)

اِبنِ زِیاد، اِبنِ سعد، شِمر، قیس اِبنِ اشعَث کِندي، خولي اِبنِ یزید، سنان اِبنِ اَنَس نخعي، عبدُالله اِبنِ قَیس، یزید بِن مالك او نور ټول بدبخته کسان کوم چه د حضرتِ سَیِّدُنا اِمامِ عالي مُقام رضی اللہ تعالٰی عنہ په قتل کښ شریك وو یا کوشش کوونکي وو هغه ټول په قِسما قِسم تکلیفونو قتل کړې شو او د هغوئي په مړو وجودونو اسونه وخیژولي شو. (سَوانِحِ کربلا ص۱۵۸)

کب تلک تم حکومت پہ اتراؤ گے
کب تک آخر غریبوں کو تڑپاؤ گے
ظالمو! بعد مرنے کے پچھتاؤ گے
تم جہنم کے حق دار ہو جاؤ گے

تر څو به په حکومت فخر کوئ
او تر څو به غریبان حلالوئ
پس د مرګه به پښیمانه ئي ظالـمانو
په زړا به جَهنَّم طرف ته ځئ

د بدو انجام بد وي

مُختار ثَقفي ټول یزیدیان ختم کړل. ظالـمان څه خبر وو چه د شهیدانو وِینه به رنګ راوړي او حکومت به مو ټکړې ټکړې کیږي او چه څوك څوك د اِمامِ حُسین رضی اللہ تعالٰی عنہ په قتل کښ شریك وو هغه ټول به په قِسماقِسم عذابونو هلاك کیږي، [خبر نه وو چه] هُم

هغه د فرات غاړه به وي، هُم هغه د عاشورې ورځ به وي، هُم هغه د ظالـمانو قوم به وي او د مختار اسونه به ئې پرې د پاسه خيژي او د هغوئې ګنړ شمير ډلې به پکار رانشي، [خبر نه وو چه] بنپې او لاسونه به ئې پريك كيږي، كورونه به ئې لوټ كيږي، زندئ كيږي به، مرېي به ئې سخا كيږي او په دُنيا كښ به پرې هر كس تُف تُف كوي او په هلاكت به ئې خوشحالئ كيږي. د جنګ په ميدان كښ به اګرچه د زرګاؤ په شمير كښ وي خو هِمَّت به اُوبيلي او د هيجړاګانو په شان به تبنتي او د مږو او سپو په شان [منډې به وهي خو] ځان به نه شي خلاصولې، چه كوم ځائ مونډلې كيږي وژل به شي او په دُنيا كښ او په ورځ د قيامت به ئې نفرت او ملامتيا مُقدَّر وي. (سَوانِحِ كربلا ص١٢٥) ــه

دیکھے ہیں یہ دن اپنے ہی ہاتھوں کی بدولت
سچ ہے کہ بُرے کام کا انجام بُرا ہے

ع هـر بـد دي نن راپـيښ لـه خـپله لاسـه
ربنتيا دي چا وئيلي چه انجام د بدو بد وي

مُختار د نُبُوّت دعویٰ وكړه

خوږو خوږو اسلامي وروڼو! هيڅ څوك هُم د ځان په باره كښې نه دي خبر چه د الله تعالیٰ پټ تدبير د هغه په باره كښې څه دي . مُختار ثقفي چا چه د حضرتِ اِمامِ حُسين رضی اللہ تعالیٰ عنہ يو يو قاتل مړ كړو او د عاشقانِ حُسين زړونه ئې خوشحاله كړل، په هغه باندې شقاوتِ اِزَلي غالِب راغې او د نُبُوَّت دعویٰ ئې وكړه او وئيل ئې چه په ما وحي راځي. (الصَّواعِقُ المُحَرِّقَة ص١٩٨)

وسوسه: دومره زبردست عاشقِ اَهلِبَيت څنګه ګُمراه كيدې شي. آيا كوم يو د نُبُوَّت د دروغو دعویٰ كوونكي ته د داسې شاندارو كارنامو توفيق حاصليدې شي؟

د وسوسې عِلاج: الله تعالیٰ بې نيازه دې. د هغه د پټ تدبير نه هر يو ته يَريدل پكار دي چه معلومه نه ده زمونږه سره به څه كيږي! اوګورئ! شيطان هُم ډير زبردست عالِم و فاضِل او عابِد او زاهِد وو. هغه زرګاؤ كاله عبادت كړې وو خو شقاوَتِ اَزَلي پرې غالِب شو او كافِر او ملعون شو. بَلعَم بِن باعُوره هُم ډير غټ عالِم، عابِد و زاهِد او

مُستَجابُ الدَّعَوات وو. هغه د اِسمِ **اعظم** عالِم وو په خپل ځائ به ناست وو او عرشِ اعظم به ئې ليدلو خو چه شقاوَتِ اَزَلي پرې غالِب راغې نو بې ايمانه مړ شو او د سپي په شکل کښې به جَهنَّم ته داخِليږي. اِبنِ **سقا** چه ډير ذهين ترين عالِم او مناظِر وو خو د وخت د **غَـوث** بې اَدَبي ئې وکړه او آخر دا چه د نصرانئ [يعني عيسائينې] شهزادګۍ په عِشق کښې اخته شو او د نصراني مذهب قبلولو نه پس د ذِلَّت په مرګ مړ شو.

الله تعالیٰ خپل حبيب حضرتِ سَيِّدُنا **محمد** مُصطَفیٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم باندې وحې راوليږله چه ما د **يحيیٰ بن زکَرِيَّا** (عَلَيۡهِمَاوَالسَّلَام) د قتل په بدله کښې اويا زره کسان وژلي وو او ستا د نمسي په بدله کښې به د دې په دوه هُمره وژنم. (اَلْمُسْتَدْرَك لِلْحَاکِم ج۳ ص۴۸۵ حديث۴۲۰۸)

نو تاريخ ګواه دې چه د **حضرتِ يحيیٰ بن زکَرِيَّا** (عَلَيۡهِمَاوَالسَّلَام) د قتلِ ناحق د بدل اخستو د پاره **الله** تعالیٰ د **بخت نَصَر** په شان ظالم مُتَعَيَّن [يعني مُقرر] کړو چه هغه به خُدائي دعویٰ کوله. هُم دغسې د

حضرتِ سَیِّدُنا اِمامِ حُسین رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ د قتلِ ناحق بدله اخستو د پاره اللّٰه تعالٰی د **مُختار ثَقفي** په شان کَذَّاب مقرر کړو. (شامِ کربلا ص ۲۸۵)

د اللّٰه تعالٰی په مصلحتونو هغه ښځپله ښه پوهیږي. هغه په خپل مَشیَّت [یعني ښځپله خوښه] د ظالـمانو په ذریعه ظالِـمانو تباه کوي. چنانچه ارشاد فرمائي: وَ كَذٰلِكَ نُوَلِّيْ بَعْضَ الظّٰلِمِيْنَ بَعْضًا بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۱۲۹﴾ (پ۸، الانعام: ۱۲۹) مفهوم ترجمهٔ کنزُ الاِیمان: او هُم دغسې مونږه ظالـمان په یو بل مُسَلَّط کوو. د هغوئي د کړو په وجه.

حُضُورِ انور، شافِعِ روزِ مَحشر صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمائي: بیشکه اللّٰه (تعالٰی) د دې دِینِ اسلام مدد د فاجِر یعني بدکاره سړي په ذریعه هُم کوي. (صَحِیْحُ الْبُخَارِی ج۲، ص۳۲۸ حدیث ۳۰۶۲، دارالکتب العلمیة بیروت)

د اللّٰه تَعَالٰی د پټ تدبِیر نه یَریدل پکار دي

مونږ ته هر وخت د اللّٰه تعالٰی نه یَریدل پکار دي، په خپل عِلمِیَّت او شان و شوکت او بدني طاقت باندې د فخر کولو نه او د خُلې د چالاکۍ او ډیرو خبرو نه پرهیز کول ضروري دي ځکه چه مونږ ته معلومه نه ده چه په عِلمِ اِلٰهی کښې زمونږه څه مقام دې.

چرې داسې ونشي چه ايمان مو برباد شي. د اِيمان د حِفاظت د پاره د فِکرمند اوسيدو ذِهن جوړولو د پاره او د عِشقِ مُصطَفٰی صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم و عِشقِ صحابه و اَهلِبَيت عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان حاصلولو د پاره، د دِيني معلوماتو زياتولو د پاره او ځان د ګناهونو نه بچ کولو د پاره اود نيکو کولو او ډير ډير ثواب ګټلو د پاره ټولو اسلامي ورونړو ته پکار دي چه هره مياشت کم از کم د درې ورځو د پاره د **دعوتِ اسلامي** د سُنَّتو د تربِيَّت په **مَدَني قَافِلو** کښ د **عاشقانِ رَسُول** سره د سُنَّتو ډك سفر کوئ. اسلامي ورونړه دِ هره ورځ د **فِکرِ مدينه** په ذريعه د ۷۲ **مَدَني انعاماتو** او اسلامي خويندې دِ د ۶۳ **مَدَني انعاماتو** رساله [کښ خانې] ډکوي او [د هرې مَدَني مياشتې په يکم تاريخ دِ ئې] خپل تنظيمي ذِمَّه دار [او ذِمَّه دارې] ته جمع کوي.

يا **الله** د شاهِ خيرُ الاَنام صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم او د شهيدِ مظلوم اِمامِ عالي مُقام او د کربلا د ټولو شهيدانو او قيديانو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان په خاطر زمونږ د ايمان حفاظت اُوفرمائې، مونږ ته په قبر او حشر کښ امان راکړې او زمونږه بې حسابه بخښنه اُوفرمائې. يا **الله** عَزَّوَجَلَّ! مونږ ته د شين شين ګُنبد لاندې د خوږ محبوب صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالِهٖ وَسَلَّم د ديدار په

نندارو کښې د اِيمان او عافِيَّت سره شهادت، په جَنَّتُ البقيع کښې خخيدل او په جَنَّتُ الفِردوس کښې د خپل خوږ حبيب صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ګاونډ رانصيب کړې. اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

مشکلیں حل کر شہ مشکل کشا کے واسطے
کر بلائیں رد شہید کربلا کے واسطے

مشکلات کړه حل مې د مُشکل کُشا په واسطه
لرې بلاګانې کړه د شهيدِ کربلا په واسطه

د عاشُوراء فضائل

د عاشُوراء ۲۵ خُصُوصِيات

(۱) په ۱۰ مُحَرَّمُ الْحَرَام يعني د عاشورې په ورځ د حضرتِ سَيِّدُنا آدم صـفِـيُّ الله عَلَيْهِ السَّلَام توبه قبوله شوه (۲) په هُم دې ورځ هغوئي عَلَيْهِ السَّلَام پيدا شوې وو (۳) په هُم دې ورځ جَنَّت ته داخل کړې شو (٤) په هُم دې ورځ عرش (۵) کُرسۍ (٦) آسمان (۷) زمکه (۸) د نمر ستر‌ګه (۹) سپوږمۍ (۱۰) ستورې او (۱۱) جَنَّت پيدا کړې شو (۱۲) په هُم دې ورځ حضرتِ سَيِّدُنا ابراهيم خليلُ الله عَلَيْهِ السَّلَام پيدا شو

(۱۳) په هُم دې ورځ هغوئي عَلَيْهِ السَّلَام ته د اور نه خلاصي ورکړې شو (۱٤) په هُم دې ورځ حضرتِ سَیِّدُنا مُوسىٰ کلیمُ الله عَلَيْهِ السَّلَام او د هغوئي قوم ته نَجات حاصل شو او فرعون سره د هغه د قوم غرق شو (۱٥) په هُم دې ورځ حضرتِ سَیِّدُنا عِیسىٰ رُوحُ الله عَلَيْهِ السَّلَام پیدا شو (۱٦) په هُم دې ورځ (حضرتِ سَیِّدُنا عِیسىٰ عَلَيْهِ السَّلَام) آسمانونو ته پورته کړې شو (۱۷) په هُم دې ورځ د حضرتِ سَیِّدُنا نُوح عَلَيْهِ السَّلَام کشتئ په کوهِ جُودي ودریدله (۱۸) په هُم دې ورځ حضرتِ سَیِّدُنا سُلیمان عَلَيْهِ السَّلَام ته مُلکِ عظیم [یعني لویه بادشاهي] ورکړې شوه (۱۹) په هُم دې ورځ حضرتِ سَیِّدُنا یُونُس عَلَيْهِ السَّلَام د مهي د خیټې نه راویستلې شو (۲۰) په هُم دې ورځ د حضرتِ سَیِّدُنا یعقوب عَلَيْهِ السَّلَام د بِینائي ضُعف لرې شو (۲۱)په هُم دې ورځ حضرتِ سَیِّدُنا یوسُف عَلَيْهِ السَّلَام د جَور کوهي نه راوِیستلې شو (۲۲)په هُم دې ورځ د حضرتِ سَیِّدُنا اَیُّوب عَلَيْهِ السَّلَام تکلیف لرې شو (۲۳) د آسمان نه په زمکه وړومبې باران په هُم دې ورځ نازِل شو او (۲٤) د هُم دې ورځې روژه په تیرو اُمَّتونو کښې مشهوره وه تر دې پورې وئیلې شوي دي چه د دې ورځې روژه د رَمَضَانُ الْمُبَارَك نه مخکښې فرض وه بیا منسوخ کړې

شوه (مُكَاشَفَةُ الْقُلُوب ص٣١١) (٢٥) هُم دې د عاشُورې په ورځ اِمامُ الهِمام، اِمامِ عالي مُقام حضرتِ سَيِّدُنا اِمامِ حُسين رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ سره د خپلو شهزادګانو او سره د ملګرو د درې ورځو د لوږې او تندې نه پس په دَشتِ کربَلا کښې په اِنتِهائي بې رَحمۍ سره شهيد کړې شو.

د "كربلا" د پينځه حُرُوفو په نِسبت د مُحَرَّمُ الْحَرَام او د عاشُورې د روژو ۵ فَضائل

﴿۱﴾ د حضرتِ سَيِّدُنا ابُو هُرَيره رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ نه رِوايت دې چه، حُضُور نَبِيِّ كريم رَءُوْفٌ رَّحِيم صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمائي: د رَمَضان نه پس د مُحَرَّم روژه افضل [يعني غوره] ده او د فرضو نه پس افضل لمونځ صَلٰوةُ الَّيل (يعني د شپې نفلونه) دي. (صحيح مُسلِم ص٨٩١ حديث١١٦٣)

﴿۲﴾ د خوږ مَدَني آقا صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمانِ عاليشان دې: د مُحَرَّم د هرې ورځ روژه د يوې مياشتې د روژو برابره ده. (طَبَرانى فِى الصَّغِير ج٢، ص٨٧ حديث١٥٨٠)

د عاشُورې روژه

﴿۳﴾ حضرتِ سَیِّدُنا عبدُالله ابنِ عبَّاس رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا فرمائي: ”ما د دواړو جهانو سردار صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د یوې ورځې روژه د بلې ورځې په مقابله کښې په فضیلت ورکولو او جُستُجُو کولو نه دې لیدلې مګر دا چه د **عاشورې** ورځ او دا چه د **رَمَضان** میاشت.“

(صَحِیْحُ الْبُخَارِی ج۱ ص۶۵۷ حدیث ۲۰۰۶)

د یَهُودیانو مخالفت کوئ

﴿٤﴾ **نَبِیِّ رَحمت، شَفِیْعِ اُمَّت، شَهَنْشَاهِ نُبُوَّت، تاجدارِ رِسالت** صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائي: د عاشورې د ورځې روژه نیسئ او په دې کښې د یهُودیانو مخالَفت کوئ، د دې نه مخکښې یا وروسته هُم د یوې ورځې روژه نیسئ. (مُسْنَدِ اِمام اَحمَد بِن حَنْبَل، ج۱ ص۵۱۸ حدیث ۲۱۵٤)

یعني چه د **عاشُورې** روژه کله هُم نِیسئ نو ورسره د نَهَم یا یوولسم **مُحَرَّمُ الْحَرَام** روژه نیول هُم بهتر دي.

﴿۵﴾ د **حضرتِ** سَیِّدُنا اَبُو قَتَاده رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ نه رِوایت دې چه، رَسُولُ الله صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمائي: ما ته په **الله** جَلَّ جَلَالُهٗ باندې ګُمان دې چه **د عاشُورې** روژه د یو کال مخکښنئ ګناهونه ورانوي. (صحیح مُسلِم ص۵۹۰ حدیث ۱۱۶۲)

تول کال د سترګو د خُوږیدو او مرضونو نه حفاظت

مُفَسِّرِ شَهِیر حَکِیمُ الاُمَّت حضرت مُفتي احمد یار خان رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَیْه

فرمائي: څوك چه د **مُحَرَّمُ الْحَرَام** د نهمي او **لسمي** ورځې روژې ونيسي نو ډير ثواب به مومي. د بال بچو د پاره دِ په لسم **مُحَرَّم شريف** ښه ښه خوراكونه پاخه كړي نو اِنْ شَآءَاللهُ تعالىٰ ټول كال به ئې په كور كښې بَرَكتونه وي. بهتره ده چه **كِچړا**[1] پخه كړي او د شهيدِ كربلا حضرتِ سَيِّدُنا اِمام حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ د اِيصالِ ثواب د پاره دِ پرې فاتِحه ولولي ډير **مُجَرَّب** (يعني ازمائيلي شوي) دې. په هُم دې تارِيخ چه **غُسل** وكړي نو ټول كال به اِنْ شَآءَاللهُ تعالىٰ د **بيمارو نه په امن كښې اوسي** ځكه چه په دې ورځ آبِ زم زم ټولو اوبو ته رسيږي. (تَفسِيرِ رُوحُ البَيان ج٤ ص١٤٢ كوئټه. اِسلامی زِندگی ص ٩٣ مَكْتَبَةُ الْمَدِينه) سروَرِ كائِنات صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائيلي دي: څوك چه د عاشورې په ورځ اِثمد رانجه ولګوي نو د هغه سترګې به كله هُم نه خوګيږي. (شُعَبُ الْاِيْمان ج٣ ص ٣٦٧ حديث ٣٧٩٧)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعالٰى عَلٰى مُحَمَّد

---

[1] [چه غوښه او د چنې دال داسې ګډ وَډ وراسته پاخه كړې شي چه بالكل ليتېږ غوندې ترې جوړه شي، دې ته عوام "حليم" وائي خو **حَلِيم** د **الله** جَلَّ جَلَالُهٗ صفاتي نوم دې ځكه اميرِ اَهلِسُنَّت فرمائي چه د الله جَلَّ جَلَالُهٗ د نامه د ادب په وجه دې ته "حليم" نه بلكه "كِچړا" وئيل پكار دي. او اصل نوم ئې "لَحِيم" دې يعني د لَحم يعني غوښې نه وتلې لفظ دې]